zwaren boomstam, bij wijze van kruis, naar de »Campo Santo' of Calvariënberg, terwijl zij zich de bladen van de »Buckhorn Cactus", een groote doornige plant, in het vleesch drukken.

Wij laten verder volgen wat de correspondent daaromtrent verhaalt:

Iederen nacht gedurende de heilige week zijn er optochten naar de »Campo Santo'; vooruit loopt de »pitero" of pijper en deze blaast een schril onnatuurlijk gejammer uit zijn instrument, zoodat den vreemdeling een huivering door de leden vaart als hij het aanhoort bij nacht, te midden van de spookachtige eenzaamheid in de bergen van N. Mexico. Een tweede gestalte draagt een houten crucifix en hierna volgen de boetedoende broeders. Naakt tot aan den gordel bewegen ze zich barvoets over het steenige bergpad. Soms is de processie vergezeld van meerdere hoofdlieden, en deze kunnen worden herkend aan banden of vlechten van Cactusdoorns om de slapen van het hoofd. De weg voert naar een kruis op een heuvel, waar de Penitentes nederknielen en hun gebeden prevelen; daarna wordt, als zij zich een duchtige kastijding hebben toegediend, de terugtocht naar de »Morada" aangenomen.

Het glanspunt van de verschrikkelijke comedie komt op Goeden Vrijdag; dan wordt het drama opgevoerd van de kruisiging. Eereleden van de orde, bekend onder den naam van »Hermanos de Luz" (broeders van het licht) zijn uitgenoodigd om het passiespel te helpen versieren; het zijn in den regel bejaarde en zwakke oudgedienden van de orde. Een hunner heeft een band om het hoofd van bladkoper of goudpapier, en stelt Pontius Pilatus voor; een ander draagt een lang wit kleed en een lange baard en verbeeldt Petrus; een jongeling is in vrouwenkleeren gestoken en speelt de rol van Maria, en zoo zijn er nog eenige imitatiën.

Om vier uur 's morgens verlaten de Penitentes hun Morada, twee aan twee, in zwijgende processie. De »pitero" en de »hermano mayor' gaan vooruit, de overigen volgen met sleependen gang naar de »Campo Santo". De borst en rug zijn ontbloot, het hoofd is onbedekt en ze gaan barvoets. Iedere rug in de processie vertoont een massa roode striemen van de dien nacht doorgestane zelfkastijding. De man, die uitgekozen is om den Christus voor te stellen, komt wankelend in de achterhoede aan, onder het gewicht van een groot eikenhouten kruis. Om de lenden is hem een dunne doek gewonden, zooals Christus is voorgesteld aan het kruis; een roode vlek aan de linkerzijde verbeeldt de wond, die den Verlosser werd toegebracht; op zijn hoofd is een kroon van »Buckhorn cactus" gedrukt in het vleesch, zoodat hem dunne bloedstralen langs de wangen en over de schouders vloeien; zijn rug is een massa bloedig vleesch, door het herhaalde geeselen van de laatste week. Hoe iemand zulk een voortdurende pijn kan doorstaan en daarbij zulk een verpletterenden last dragen op den blooten rug, is alleen te verklaren door het tot waanzin opgevoerde fanatisme, dat soms een meer dan buitengewone kracht schenkt aan het individu.

De sombere optocht van 100 tot 150 mannen en jongelingen beweegt zich langzaam naar den heuvel der smarte. De pijper blaast zijn marche funèbre, de broeders spreken geen woord en de toeschouwers, die op een afstand deze afschrikwekkende processie gadeslaan, volgen haar met angstige, bedrukte gezichten, al zijn ze het schouwspel reeds sedert jaren gewend.

Op den heuvel aangekomen, staakt de »pitera" zijn vreemdsoortigen doodenmarsch, de broeders scharen zich in een kring om een gat, dat in den grond is gemaakt, en op een teeken van den hoofdbroeder grijpen een half dozijn mannen den bebloeden ongelukkige aan, die onder zijn zwaren last den heuvel is opgewankeld, en binden hem met riemen en koeienhuiden aan het kruis vast. Als hij zijn bewustzijn nog niet heeft verloren en uiterst dévoot is, dan roept hij in zijn Spaansch dialect: »bindt mij niet, nagel mij vast aan het kruis, zooals onze gezegende Heiland werd gedaan!" Als de man vastgebonden is zoo stijf als de »Vaqueros" dat weten te doen, wordt de doornenkroon vaster gedrukt op het bebloede voorhoofd, het kruis wordt opgelicht en met een schok in het gat geplaatst. Een rilling van smart gaat door het schepsel aan het kruis, hij mag zachtjes steunen van pijn, maar geen woord komt over zijne lippen; zijn nabestaanden en vrienden zouden het hem zijn leven lang verwijten, als hij zulk een zwakheid had getoond.

Weer op een wenk van den »hermano mayor" wordt het kruis uit den grond gelicht en naar beneden gelaten, een laken wordt over den machteloozen man gelegd en de banden losgesneden. Dan dragen de broeders het bewusteloze lichaam naar de »Moroda", waar hij wordt bijgebracht en opgepast; dikwijls duurt dit verscheidene dagen. Maar hoe verschrikkelijk ook de smarten zijn geweest die hij had te doorstaan, en hoe nabij hij aan zijn dood geweest is, hij heeft glorie gebracht over zich zelf en over zijn familie voor lange jaren, en voortaan is hij bij ieder Paschen de held van het feest.

WINCKEL.

Voor Kinderen.

EEN BETER KRUID.

Een dokter, die den Heere God niet diende, ja volkomen ongeloovig was—gelijk niet weinigen van zijn stand — kwam eens bij een oud man die zeer ziek lag en wel sterven zou.

De dokter onderzocht den toestand van den man, en schreef hem een geneesmiddel voor. Daar de zieke heel zwak was, ried hij hem aan ook wat versterkends te gebruiken en daar de man blijkbaar arm was, gaf hij uit medelijden hem tegelijk wat geld om het noodige aan te schaffen, en vertrok toen.

Den volgenden dag was de zieke erger in plaats van beter en de dokter zei ronduit: „Hoor eens, oude vriend, ik vrees dat je er mee heengaat, en zeg het je liever eerlijk. Ik zou graag wat voor je doen, maar mijn kunst helpt niet meer. Tegen den dood, dat weet je, is geen kruid gewassen."

„Ik dank u wel voor uw vriendelijkheid, mijnheer," antwoordde de zieke glimlachend, „maar ik ben niet zoo ongelukkig want ik bezit een kruid tegen den dood, een dat helpt ook."

„Ei zoo," sprak de dokter meelijdend, alsof hij zeggen wou, de zieke weet niet recht meer wat hij praat, „dat moet je me eens vertellen, wat dat is."

„Graag mijnheer," sprak de zieke, terwijl hij den dokter ernstig aanzag. „Dat kruid heet; het geloof in Jezus Christus. Hij heeft gezegd: Die in Mij gelooft zal leven al ware hij ook gestorven, en een iegelijk die leeft en in Mij gelooft zal niet sterven in eeuwigheid. En Hij is waarachtig en getrouw. Wat Hij spreekt, dat doet hij."

De dokter zag den zwakken, ouden man aan en zweeg. 't Was toch alles behalve wartaal. Hij stond op, drukte den man de hand en zei eerlijk: „Vriend, je hebt nog beter kruiden dan ik."

Toen de dokter wederkwam was de oude man reeds heengegaan tot den Heiland, van wien hij in zijn laatste ure nog getuigd had. En de ongeloovige dokter had gezien, hoe voor hen, die in Christus zijn, de dood is te niet gedaan en de onverderflijkheid aan het licht gebracht. Van den dood verlost alleen Hij, die zeggen kan: Ik leef, en Ik *ben dood geweest*, en zie *Ik ben levend* in alle eeuwigheid, amen!

AAN VRAGERS.

Mag ik zoo vrij zijn een vraag te doen, om het antwoord in de *Heraut* te vinden?

Was de vrouw van Endor waarzegster of toovenares?

In 1 Sam. 28 : 3, 7, 8 en 9 lees ik van *„waarzeggers"*; „een vrouw met een *waarzeggenden* geest"; „voorzeg mij door den *waarzeggenden* geest"; en eindelijk in vers 9 nog iets omtrent *waarzeggers*, wat ook toch de vrouw te Endor gold. Verder nog 1 Kron. 10 : 13: Alzoo stierf Saul, in zijne overtreding, waarmede hij overtreden had tegen den Heere, tegen het woord des Heeren, hetwelk hij niet gehouden had; en ook, omdat hij de waarzegster gevraagd had, haar zoekende.

Toch spreekt de hooggeachte Red. der *Heraut* van *toovenares* te Endor, in zijn „Vrouwen uit de H. S." N. te *H.*

We willen gaarne, *vooveel dit hier gaat*, op deze vraag een antwoord geven.

De vele gaven en krachten die God den mensch schonk, zijn door Hem binnen zekere grenzen beperkt. Hoe wijs een mensch ook zij, hij is toch nooit alwetend, of in staat de toekomst te voorspellen. Hij kan macht hebben over veel, maar is niet almachtig. Hij zal nooit in staat zijn iets uit niets voort te brengen, wat dood is levend te maken, enz., enz.

Nu zijn er echter toch menschen die de toekomst naar waarheid hebben voorzegd, die water in bloed hebben veranderd, die dooden hebben opgewekt. Doch dan deden zij dat door een kracht, die op dat oogenblik in hen werkte, doch niet hun eigene was.

De profeten voorspelden op last des Heeren, Mozes deed wonderteekenen in des Heeren naam, Petrus wekte in den naam onzes Heeren een doode op. Kortom al wat deze en andere mannen deden, en buiten de grenzen viel door God ons gesteld, deden zij door een bijzondere werking van Gods kracht.

Nu is er ook een andere macht, een booze die rechtstreeks tegen God overstaat, namelijk die van den Satan. Ook aan zijn macht kan de mensch het vermogen ontleenen, om dingen te doen, die buiten de gewone perken gaan. Evenwel niet meer dan God wil. Zulke menschen waren de Egyptische toovenaars, en in het Nieuwe Verbond lezen we van valsche Christussen, die groote wonderen zullen doen. Evenzoo vinden we thans, en heel de geschiedenis door, menschen die de toekomst vaak juist weten te voorspellen.

Men kan wel zeggen, die toovenaars waren handige goochelaars; waarzeggers en dergelijke zijn leugenaars: 't is alles sluwheid en handigheid. Maar de Bijbel leert dat zeer nadrukkelijk anders. Zij spreekt van *de werking des Satans*. Daarom moest ook in Israël, elk die zoo door des Satans macht sprak of deed, uitgeroeid worden. Want zoo iemand koos beslist partij tegen God en voor Gods onverzoenlijken vijand, brak den band met God, en trad in verbond met den Satan.

Gaat nu iemand de perken door God gesteld te buiten, door de macht des Satans, dan pleegt hij tooverij. Of hij dat nu doet met woorden, gelijk de waarzeggers, met daden, gelijk de toovenaars in Egypte, met allebei, gelijk de vrouw te Endor, die waarzegde en geesten opriep — dat is eenerlei: Hij toovert, en dat is zijn zonde.

De vrouw te Endor was dus wel degelijk een *toovenares* in den volsten zin des woords en in het bedoelde boek is een volkomen juiste uitdrukking gebruikt.

Waarom zegt men van iets, dat mooi of flink is gedaan, wel eens: Dat is *kranig* gedaan?

Het woord „kranig" doet nog wel zoozeer aan opzienbarend, in 't oog vallend, denken; evenals we wel eens hoorden: „Hij is een kraan," d. w. z. hij munt in dit of dat uit boven anderen.

Nu kan men wel zeggen: Een „kraan" duidtaan dat er veel uitkomt, dat hij veel voortbrengt, maar we gelooven niet dat het ooit zoo is bedoeld. Veel eenvoudiger is dit:

Het Fransche woord „crâne" beduidt o. a. een voorvechter, een haantje de voorste, ook wel een die zich weet te weren; „crânerie": is bluf, grootspraak, zoeken. En nu is 't best mogelijk, wijl vele Nederlanders de dwaze gewoonte hebben, liever Franscne dan hun eigen woorden te gebruiken, dat het woord „kraan" in die beteekenis, ook zoo in onze taal is verdwaald. Van dit „kraan" komt dan weer „kranig."

Het is waar, dat bij ons het woord niet *volkomen* 't zelfde beduidt als in 't Fransch, maar dit komt veel voor. *Genie, institut, legies* enz. hebben in onze taal ook niet geheel dezelfde beteekenis als in het Fransch, waaruit ze komen.

Doch daar die woorden „kraan" en „kranig" onze taal niet rijker maar wel leelijk maken is 't beter ze niet te gebruiken. Dan verdwijnen ze van zelf.

CORRESPONDENTIE.

N. te H. — Ook het pas ontvangene hopen we zoodra 't kan in orde te brengen.

HOOGENBIRK.

Gereformeerde Gezindheid.

Gereformeerde Kerken.

BEROEPEN: Heeg, J. J. Berends, te Maasland. — Zwartsluis, J. Zijp, te Koudekerke — Hallum, R. Smeding, te IJselmonde. — Sprang, J. Visser, te Geesteren. — Woerden, J. L. Jaspers Sr, cand. te Voorburg.

AANGENOMEN: Oudega, W. A. Willemse, cand. te Dordrecht. — Gouda, T. Sap, te Wirdum.

BEDANKT: Lioessens, G. Doekes, te Heemse. — Schettens, A. J. Tenkink, te Vorden. — Jutrijp en Hommerts, W. A. Willemse, cand. te Dordrecht.— Vrijhoeven Kapel, Van Dam, te Bolnes.

Nederlandsch Hervormde Kerk.

BEROEPEN: Hedel H. Doornveld, te Bruchem c. a. — Langbroek, C. Bouthoorn, te Ede. — Franeker, J. Herderschee, te Oudh — Workum, J. Oosterhuis, te Suameer. — 's Graveland, J. Vermeer Az, te Zwolle. — Holwerd, M. C. J. Wanrooy, te Hempens en Teerns. — Wijngaarden en Ruibroek, J. M. Coops, cand. te Oudewater. — Gorinchem, J. Vonk, te Oldebroek o/d Veluwe. — Makkum, A. Troelstra, te Willemsoord c. a. — Workum, J. Oisterhuis, te Suawoude en Tietjerk.

AANGENOMEN: Stt Michielsgestel, N. J. Telders, te Oisterwijk — Tinallinge, J. H. Themmen de Lang, te Veendam — Deurne, W. Hage, cand. te Wolfaartsdijk.

BEDANKT: Eexta, J. A. Broekers, te Vriescheloo. — Koedijk, G. A. van den Bergh van Eijsinga, cand. te Hulst. — St. Annaland, G. Slagmolen, te Herkingen — Gaastmeer en Nijehuizum, A. Veldhuizen, te Molkwerum — Burgh en Serooskerke, J. D. de Hoogh, te Simonshaven. — Pelns en Zweins, J. Kapteijn, te Lekkum en Miedum. — Rotterdam, H. J. Gerretsen, te 's Gravenhage — Wijnaldum, A. Cremer Rz, te Broek in Waterland.

Advertentiën.

Voor de vele **bewijzen van deelneming**, ondervonden bij het overlijden van onzen geliefden Echtgenoot en Behuwdbroeder, den Heer **H. E. SMIT**, betuigen wij onzen **hartelijken dank.**

Uit aller naam:
J. LANDWEER.
Wed. H. E. SMIT.

Groningen, 7 Sept. 1900.

Onzen hartelijken dank, aan allen die ons **deelneming betuigden** in ons smartelijk verlies.

G. SMIT.
L. SMIT.

Groningen, 7 Sept. 1900.

BREEBAART's ORGELHANDEL,
Damrak 22, Amsterdam.
Beste adres voor Orgels.
80 stuks bespeelbaar in de Magazijnen en 200 Ex. steeds in voorraad.
Vraag Catalogi.

L. G. WEISZ & Co.,
Commissionairs in Effecten,
WESTERMARKT No. 21
AMSTERDAM.

EXCELSIOR.
Geïllustreerd Tijdschrift voor Neerlands Volk,
ONDER REDACTIE VAN
A. J. HOOGENBIRK
en
J. A. WORMSER.
Prijs per jaargang (12 Nrs. à 16 pagina's en 12 Nrs. à 8 pagina's) ƒ 3.50.

In de dit jaar verschenen Nrs. vindt men de volgende platen: In het Joubertspark te Johannesburg. Gebarricadeerde winkel in Johannesburg. Vluchtende „Hervormers" in den spoortrein te Johannesburg. Boerencommando uit Pretoria naar Natal vertrekkende. Geestdrift bij het vertrek der troepen uit Pretoria naar Oranje-Vrijstaat. Aankomst van krijgsgevangenen te Pretoria, 22 October 1899. Aankomst van krijgsgevangenen te Pretoria, 1 November 1899. Een van de groote Creuzot-kanonnen der Boeren. Verzending van ammunitie uit Pretoria. Commandotrein te Pretoria. Aankomst van „Het Roode Kruis". St. Gotthard. Spotprent Kruger. Boeren in een veldtent bij Ladysmith. Kaapstad en de Tafelberg. Mer de Glace van af de Montanvert. Alkmaar (Z. A. R.) Een straat in Zanziber.

Men vrage proefnummer aan.

Inhoud van het Nr. van 7 September 1900:

De gelijkenissen onzes Heeren; Op de eilanden; Op verboden wegen; Een drijvende kerk; Zanzibar (met plaat); De Zandwesp; Losse schetsen uit den Afrikaanschen oorlog; De heks van Perlin; Als het toch eens waar was; Zondag en rusten.

NAAMLOOZE VENNOOTSCHAP
BOEKHANDEL
Amsterdam. VOORHEEN
Pretoria. **HÖVEKER & WORMSER.**

Verschenen in den Muziekhandel van W. F. LICHTENAUER, te Rotterdam:
ENGELENZANG
en
Koraal: PSALM 98
VOOR
ORGEL of HARMONIUM,
GECOMPONEERD DOOR
A. J. DE WIT.
Op 7. *Prijs ƒ 0.60.*

Heden verscheen bij GEBR. HUGE, Rotterdam, het 1ste deel van de 2de druk van de
Verklaring der Nederlandsche geloofsbelijdenis.
DOOR
Ds. ARNOLDUS ROTTERDAM.
Opnieuw uitgegeven en bij ons kerkelijk publiek ingeleid door **Dr. A. KUYPER.**
Compleet in 2 deelen. Ingen. ƒ 3.30.
Prospectus op aanvraag verkrijgbaar.

JOHANNES KRAMER & Co.,
Dam 15–17 en Vijgendam 12, Amsterdam.

Koopen en verkoopen **EFFECTEN**, diverse **LOTEN** en vreemde **COUPONS** Wisselen Gouden, Zilveren **MUNTEN** en vreemde Banknoten. Sluiten **PROLONGATIËN** en **BELEENINGEN.** Nemen gelden à **DEPOSITO** 1/2 pCt. onder prolongatiekoers. Bedragen tot en met Duizend Gulden worden op vertoon terugbetaald.

VERSCHENEN:
CALVINISM.
SIX STONE LECTURES
BY
Dr. A. KUYPER.
CALVINISM A LIFE SYSTEM; CALVINISM AND RELIGION; CALVINISM AND POLITICS; CALVINISM AND SCIENCE; CALVINISM AND ART; CALVINISM AND FUTURE.
Prijs gebonden ƒ 2.50.
NAAMLOOZE VENNOOTSCHAP
BOEKHANDEL
VOORHEEN
Amsterdam. **HÖVEKER & WORMSER.**
Pretoria.

Amsterdamsche Maatschappij van Levensverzekering.
Gevestigd te AMSTERDAM, Keizersgracht 729.
Maatschappelijk Kapitaal: **Een Millioen Gulden.**

Commissarissen:
Mr. Th. HEKMSKERK, L. J. S. VAN KEMPEN, H. W. VAN MARLE, Jhr. Mr. A. F. DE SAVORNIN LOHMAN, J. E. N. Baron SCHIMMELPENNINCK VAN DER OYE
Directeuren: H. J. VAN VULPEN en H. SERET.
De Maatschappij sluit alle soorten verzekeringen KAPITAAL en LIJFRENTE tot elk bedrag.

WARMOESSTRAAT 141
PIANO'S
GOLDSCHMEDING AMSTERDAM
ORGELS
KEIZERSGRACHT 305

Ten voordeele van de Bannelingen uit Z.-Afrika.
Bij J. H. DUNK, te *Rotterdam*, verscheen: **„Hunne teekenen tot teekenen gesteld."** REDE, gehouden in den bidstond voor Z.-Afrika, door **Ds. P. A. E. SILLEVIS SMITT.** Prijs 20 Cent. Alom te ontbieden, of franco van den uitgever na postwissel.

Vrije Universiteit.
In dank ontvangen:
Voor de Vereeniging:
Aan Contributiën:
Door den heer J. Wielenga te Ganw ƒ 70.50.
Aan Collecten: (voor de Theol. faculteit): Van de Geref. kerk te Amsterdam (1/2 coll.) ƒ 265.40 en van V. U. ƒ 2, samen ƒ 267.40; van idem te Pernis (1/2 coll.) ƒ 11.35½; van idem te Noordeloos ƒ 14.64; van idem te Rockanje ƒ 2.70; van idem te Vlaardingen B ƒ 26.88; van idem te Bedum B ƒ 4.60; van idem te Brielle ƒ 4.82; van idem te Harmelen ƒ 5; van idem te Amerongen ƒ 3.85; van idem te Linschoten ƒ 3; van idem te Montfoort ƒ 3.56½; van idem te Lopik ƒ 3.50; van idem te IJselstein ƒ 2.73½; van idem te Vreeswijk ƒ 12 51; van idem te Zeist ƒ 32.09½; van idem te Benschop ƒ 5.39; van idem te Burum ƒ 6.50; van idem te Schoonhoven B, ƒ 20.12; van idem te Zegwaard ƒ 8.18; van idem te N. Helvoet ƒ 5.93.
Aan Schenkingen:
Gevonden in de collecte Raamkerk ƒ 1; van mej. J. de B. uit Groningen ƒ 6; door mej. P. Bakker van mej. S. ƒ 1; door den heer W. Hovy onder letter V ƒ 20; door den heer W. Post te Lollum, van N. N. ƒ 25; door den heer W. Hovy. Letter V. ƒ 20.
Voor de Medische Faculteit:
Door Ds. J. A. de Vries te Fijnaart, gevonden in de coll. ƒ 2.50.
Voor het Studiefonds:
Van de 1/2 Stuiv.-ver. te Amsterdam ƒ 14.82½; door den heer Johs. Krap 53e storting van de vereen. tot ondersteuning van het Studiefonds ƒ 100.
S. J. SEEFAT,
Hilversum. *Penningmeester.*

VERSCHENEN:
63 jaren in dienst der Vrijheid.
LEVENSGESCHIEDENIS
VAN
Generaal JOUBERT
DOOR
J. A. WORMSER.
MET PORTRET EN VELE ILLUSTRATIËN.
Prijs ƒ 0.75. — Gebonden ƒ 1.—.
NAAMLOOZE VENNOOTSCHAP
BOEKHANDEL
VOORHEEN
Amsterdam. **HÖVEKER & WORMSER.**
Pretoria.

Gereformeerd Gymnasium,
te Amsterdam.
Sedert de vorige opgave ontving de Vereeniging voor Voorbereidend Universitair Onderwijs de volgende giften.
Middelburg: J. B. ƒ 1.50; C. P. ƒ 1.50; J. K. ƒ 1; I. J. ƒ 0.50; W. W. ƒ 2.50; de W. ƒ 1; A. L. l. C. ƒ 2.50; T. D. ƒ 0.50; T. P. d'H. ƒ 1; A. L. ƒ 0.50; B. B. ƒ 1; Wed. H. J. H. ƒ 1; Mej. L. N. M. ƒ 1. **Vlissingen:** N. Z. ƒ 1; C. P. J. D. ƒ 1; A. B. ƒ 0.50; J. C. ƒ 1; C. S. Wzn. ƒ 0.50; G. G. ƒ 1; P. G. L. ƒ 1; M. v. d. B. ƒ 1; H. G. ƒ 1; A. G. ƒ 0.50; P. W. ƒ 1. **Oost-Kapelle:** A. M. ƒ 1; C. V. ƒ 1. **Arnemuiden:** C. & P. v. B. ƒ 1.25; J. K. ƒ 1; I. K. ƒ 2.50; J. M. ƒ 2.50; N. C. ƒ 1; J. d. T. ƒ 1. **Oost-Souburg:** P. J. ƒ 0.75; P. M. ƒ 0.50; Gebr. J. en A. D. ƒ 1; A. J. d. V. ƒ 0.50; M. B. ƒ 1; C. C. ƒ 0.50; J. P. ƒ 1; M. v. d. W. ƒ 1; J. d. V. ƒ 1; N. N. ƒ 1; Wed. v. S. ƒ 0.50; Wed. D. ƒ 1; C. J. C. ƒ 1. **Koudekerke:** A. W. ƒ 2.50; D. v. S. ƒ 1.50; D. K. ƒ 0.50; W. v. S. ƒ 2; C. M. ƒ 0.50; C. v. S. ƒ 2; J. J. ƒ 1.50; M. L. ƒ 1; J. M. ƒ 1; A. J. ƒ 1; K. W. ƒ 1; A. v. V. ƒ 0.75. **Grijpskerke:** J. d. W. Jr. ƒ 2; C. L. ƒ 1. **Meliskerke:** J. D. ƒ 0.50; J. W. ƒ 0.50; Ds. H. M. ƒ 1; Wed. L. D. ƒ 0.50; A. J. Azn. ƒ 1. **Biggekerke:** A. S. ƒ 1; L. S. ƒ 1; L. d. R. ƒ 0.35; P. P. ƒ 2. **Schoondijke:** A. d. B. ƒ 1; J. R. ƒ 0.50; Ds. A. v. d. L. ƒ 0.50; A. V. ƒ 1; J. J. B. ƒ 5; I. P. v. B. ƒ 5. **Zuidzande:** A. B. ƒ 1; L. J. d. H. ƒ 2. **Oostburg:** Iz. d. B. ƒ 2; A. F. ƒ 0.50; J. H. ƒ 1; J. G. ƒ 0.50; W. C. ƒ 0.50; J. A. ƒ 1; M. V. ƒ 1; Chr. H. ƒ 1; Iz. R. Azn. ƒ 5; W. R. ƒ 1; A. v. C. ƒ 2.50; J. v. B. ƒ 1; Ds. W. G. ƒ 1; Wed. R. ƒ 0.50. **Zaamslag:** J. d. P. ƒ 2.50; C. A. v. A. ƒ 1; Jac. D. ƒ 2; J. d. F. Pz. ƒ 2; Ds. J. T. ƒ 4. **Ter-Neuzen:** R. J. S. ƒ 2.50; G. W. ƒ 3; J. W. ƒ 5; M. d. R. ƒ 2.50; A. S. ƒ 1. **Aardenburg:** Mej. S. M. v. O. ƒ 1; Wed. A. O. ƒ 2.50; T. v. O. ƒ 1; A. S. L. ƒ 1. **Sluiskil:** H. d. B. ƒ 1. **Axel:** H. d. K. ƒ 1; Ds. R. O. ƒ 1; Erv. H. H. ƒ 2; H. H. ƒ 1; M. D. ƒ 1; P. D. M. ƒ 0.75; C. W. ƒ 1; P. d. B. ƒ 2; J. J. d. T. ƒ 2.50; A. d. R. ƒ 1; J. W. ƒ 1; A. d. K. ƒ 1; A. R. ƒ 2.50; K. d. F. ƒ 1; M. D. ƒ 1; Wed. I. P. O. ƒ 1; J. A. d. J. ƒ 2.50. **Goes:** G. de H. ƒ 0.50; A. M. V. ƒ 0.50; C. v. Z. ƒ 1; J. S. B. ƒ 1; I. J. ƒ 2.50. **Kapelle:** J. S. ƒ 0.50; Joh. S. Jr. ƒ 0.50. **Wemeldinge:** A. W. ƒ 1; J. v. E. ƒ 0.50; A. P. Mz. ƒ 1; K. D. ƒ 1; Wed. A. D. ƒ 2. **Schore:** P. S. ƒ 1. **Heinkenszand:** J. v. D. ƒ 2; J. B. ƒ 1.50. **Nieuwdorp:** J. v. H. ƒ 1; L. V. ƒ 1; Wed. J. S. ƒ 0.50. **Wolfertsdijk:** Ds. H. E. ƒ 1; C. J. ƒ 1; C. v. S. ƒ 1. **Hansweert:** L. J. F. ƒ 2.50. **Kruiningen:** J. M. ƒ 0.50; J. V. ƒ 1; M. K. Mz. ƒ 1; J. W. ƒ 1. **Ierseke:** J. d. S. ƒ 1; W. B. ƒ 0.50; P. B. ƒ 1; A. M. S. ƒ 0.50. **Zierikzee:** H. K. ƒ 0.50; Ds. E. ƒ 1; Gr. ƒ 1; N. N. ƒ 25. **Fruinisse:** G. d. W. Gz ƒ 1; D. v. d. B. Dz. ƒ 1; J. M. ƒ 1; H. J. P. B. ƒ 1; M. Z. ƒ 1; S. K. ƒ 0.50; Wed. W. v. d. B. Dz. ƒ 1. **Dirksland:** J. R. ƒ 1; J. R. Jz. ƒ 1. **'s Heer-Arendskerke:** L. v. V. ƒ 2. **Hoek bij Ter-Neuzen:** Wed. A. D. ƒ 10. **Sommelsdijk:** J. J. Gzn. ƒ 2.50; Mevr. K. D. ƒ 2.

N.B. Niet vermeld zijn hier de bijdragen waarover per quitantie wordt beschikt.

NAAMLOOZE VENNOOTSCHAP
BOEKHANDEL
VOORHEEN
HÖVEKER & WORMSER,
Kalverstraat 154, Amsterdam.
THEOLOGISCHE en WETENSCHAPPELIJKE BOEKHANDEL.
BELLETRIE, Fransch, Duitsch en Engelsch. — BAEDEKERS, TAUCHNITZ' editie. — Textbooks. — Photographiën, enz. enz.
Neemt abonnementen aan op alle Tijdschriften in de moderne talen.
Direct verkeer met het buitenland.

Boek- en Courantdrukkerij:
DE ROEVER KRÖBER & BAKELS,
Amsterdam.